

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

16. aprill 2015*

Eelotsusetaotlus — Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala — Biomeetriline pass — Biomeetrilised andmed — Määrus (EÜ) nr 2252/2004 — Artikli 1 lõige 3 — Artikli 4 lõige 3 — Kogutud andmete kasutamine muul eesmärgil kui passide ja reisidokumentide väljastamine — Biomeetrilisi andmeid sisaldavate andmebaaside loomine ja kasutamine — Seadusega tagatus — Euroopa Liidu põhiõiguste harta — Artiklid 7 ja 8 — Direktiiv 95/46/EÜ — Artiklid 6 ja 7 — Õigus eraelu austamisele — Õigus isikuandmete kaitsele — Kohaldamine isikutunnistuste suhtes

Liidetud kohtuasjades C-446/12–C-449/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Raad van State (Madalmaad) 28. septembri 2012. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 3. oktoobril 2012 (C-446/12), 5. oktoobril 2012 (C-447/12) ja 8. oktoobril 2012 (C-448/12 ja C-449/12), menetlustes

W. P. Willems (C-446/12)

versus

Burgemeester van Nuth,

ja

H. J. Kooistra (C-447/12)

versus

Burgemeester van Skarsterlân,

ja

M. Roest (C-448/12)

versus

Burgemeester van Amsterdam,

ja

L. J. A. van Luijk (C-449/12)

versus

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

Burgemeester van Den Haag,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, kohtunikud K. Jürimäe, J. Malenovský (ettekandja), M. Safjan ja A. Prechal,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. novembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- W. P. Willems,
- H. J. Kooistra,
- M. Roest ja L. J. A. van Luijk, esindaja: *advocaat* J. Hemelaar,
- Madalmaade valitsus, esindajad: J. Langer, M. Bulterman ja H. Stergiou,
- Prantsusmaa valitsus, esindaja: F. X. Bréchet,
- Šveitsi valitsus, esindaja: D. Klingele,
- Euroopa Parlament, esindajad: P. Schonard ja R. van de Westelaken,
- Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: E. Sitbon ja I. Gurov ning K. Michoel,
- Euroopa Komisjon, esindajad: B. Martenczuk ja G. Wils,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused käsitlevad seda, kuidas tõlgendada nõukogu 13. detsembri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 385, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 444/2009 (ELT L 142, lk 1, parandus ELT L 188, lk 127) (edaspidi „määrus nr 2252/2004”), artikli 1 lõiget 3 ja artikli 4 lõiget 3.
- 2 Eelotsusetaotlused on esitatud W. P. Willemsi, H. J. Kooistra, M. Roesti ja L. J. A. van Luijki vaidlustes Burgemeester van Nuthi, Burgemeester van Skarsterlâni, Burgemeester van Amsterdami ja Burgemeester van Den Haagiga (edaspidi „linnapead”) seoses nende keeldumisega väljastamast põhikohtuasjade kaebajatele passi (C-446/12, C-448/12 ja C-449/12) või isikutunnistust (C-447/12), kui seejuures ei võeta nende biomeetrilisi andmeid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355) artikli 6 lõike 1 punkti b esimese lause kohaselt kogutakse isikuandmeid täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel ega töödelda hiljem viisil, mis on vastuolus kõnealuste eesmärkidega. Sama artikli lõike 1 punkti c kohaselt peavad need andmed olema piisavad ja asjakohased ega või ületada selle otstarbe piire, mille tarvis neid kogutakse ja hiljem töödeldakse.
- 4 Direktiivi artikli 7 punktid c, e ja f sätestavad, et isikuandmeid võib töödelda ainult juhul, kui see on vajalik „vastutava töötaja seadusjärgse kohustuse täitmiseks” või „üldiste huvidega seotud ülesande täitmiseks või sellise avaliku võimu teostamiseks, mis on tehtud ülesandeks volitatud töötlejale või andmeid saavale kolmandale isikule” või „vastutava töötleja või andmeid saava kolmanda isiku või kolmandate isikute õigustatud huvide elluviimiseks, kui selliseid huve ei kaalu üles artikli 1 lõike 1 kohaselt kaitstavate andmesubjekti põhiõiguste ja -vabadustega seotud huvid”.
- 5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46), artikli 4 lõige 1 sätestab:

„Ilma et see piiraks liikmesriigi piirikontrolli suhtes kohaldatavate, reisidokumente käsitlevate sätete kohaldamist, on kõikidel liidu kodanikel, kellel on kehtiv isikutunnistus või pass, ja nende pereliikmetel, kes ei ole liikmesriigi kodanikud ja kellel on kehtiv pass, õigus lahkuda liikmesriigi territooriumilt, et reisida mõnda teise liikmesriiki.”

- 6 Direktiivi artikli 5 lõige 1 näeb ette:

„Ilma et see piiraks siseriikliku piirikontrolli suhtes kohaldatavate, reisidokumente käsitlevate sätete kohaldamist, annavad liikmesriigid liidu kodanikele loa siseneda nende territooriumile kehtiva isikutunnistuse või passiga ning nende pereliikmetele, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, loa siseneda nende territooriumile kehtiva passiga.”

- 7 Määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Passidele ja reisidokumentidele lisatakse äärmiselt turvaline andmekandja, mis sisaldab näokujutist. Liikmesriigid lisavad samuti koostalitlusvõimelistes vormingutes otsevajutusega võetud kaks sõrmejälge. Andmed on turvatud ja andmekandja on piisava salvestusmahu ja -võimega, et tagada andmete terviklikkus, autentsus ja konfidentsiaalsus.

[...]

3. Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriikide poolt välja antud passide ja reisidokumentide suhtes. Määrust ei kohaldata liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavate isikutunnistuste suhtes või ajutiste passide ja reisidokumentide suhtes, mille kehtivusaeg ei ületa 12 kuud.”

8 Määruse artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus on sätestatud:

„Biomeetrilisi andmeid kogutakse ja salvestatakse passide ja reisidokumentide andmekandjale nende dokumentide väljastamise eesmärgil. Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse biomeetrilisi tunnuseid passides ja reisidokumentides üksnes järgmise kontrollimiseks:

- a) passi või reisidokumendi ehtsus;
- b) kasutaja isikusamasus otseselt kättesaadavate võrreldavate tunnuste abil, kui passi või reisidokumendi esitamine on seadusega nõutav.”

9 Määrust nr 2252/2004 muutnud määruse nr 444/2009 põhjendus 5 on sõnastatud järgmiselt:

„Määrusega [nr 2252/2004] nähakse ette, et biomeetrilisi andmeid kogutakse ja need salvestatakse passide ja reisidokumentide andmekandjale nende dokumentide väljastamise eesmärgil. See ei piira nimetatud andmete liikmesriigi siseriikliku õiguse kohast mis tahes muud kasutamist või salvestamist. Määrusega [nr 2252/2004] ei nähta ette õiguslikku alust nende andmete salvestamiseks mõeldud andmebaaside loomiseks või pidamiseks liikmesriikides, seda reguleerib rangelt siseriiklik õigus.”

Madalmaade õigus

10 Vastavalt 26. septembri 1991. aasta seaduse, millega kehtestatakse reisidokumentide väljaandmise eeskirjad (Rijkswet houdende het stellen van regelen betreffende de verstreking van reisdocumenten (*Staatsblad* 1991, nr 498, edaspidi „passiseadus”)), artikli 2 lõike 1 punktide a on siseriiklik pass üks Madalmaade Kuningriigi reisidokumente.

11 Sama seaduse artikli 2 lõike 2 kohaselt on Madalmaade isikutunnistus Madalmaade Kuningriigi Euroopa osa reisidokument, mis kehtib riikide suhtes, kes on 13. detsembril 1957 Pariisis vastu võetud Euroopa Nõukogu liikmesriikide vahelist isikute vaba liikumist reguleeriva Euroopa konventsiooni osalisriigid.

12 Seaduse artikli 3 lõige 3 sätestas põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal kehtinud versioonis, et reisidokumenti kantakse näokujutis, kaks sõrmejäljekujutist ja omaniku allkiri. Seaduse artikli 3 lõige 8 sätestab, et dokumentide väljastamiseks pädevad asutused tagavad väljastatud reisidokumentidega seotud andmete kandmise registrisse.

13 Passiseaduse artikli 65 lõiked 1 ja 2 sätestasid põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal kehtinud versioonis järgmist:

„1. Reisidokumendi väljastanud asutus säilitab artikli 3 lõike 8 teises lauses ette nähtud registris järgmised andmed:

- a) artikli 3 lõikes 3 osutatud sõrmejäljekujutis;
- b) veel kaks reisidokumendi taotleja sõrmejäljekujutist, mille määrab kindlaks minister.

2. Lõikes 1 osutatud andmeid edastatakse üksnes asutustele, institutsioonidele ja isikutele, kes vastutavad käesoleva seaduse rakendamise eest, ning üksnes ulatuses, mis on selliseks rakendamiseks vajalik.”

14 Passiseadus sisaldab ka artikleid 4a ja 4b, kuid need ei olnud põhikohtuasja asjaolude toimumise ajaks jõustunud, sest selleks oli vaja kuninglikku määrust. Passiseaduse artikkel 4a sätestas, et minister peab reisidokumentide keskregistrit, kuhu kantakse reisidokumentidega seotud andmed. Keskregister peab

sisaldama seaduse artiklis 3 ette nähtud andmeid ja dokumenditaotleja kahte sõrmejälge, mis erinevad seaduse artikli 3 lõike 3 kohaselt reisidokumenti kantud sõrmejäljekujutistest. Passiseaduse artiklis 4b on täpsustatud, millistel tingimustel võib reisidokumentide keskregistrisse kantud andmeid edastada teistele institutsioonidele, organitele või isikutele, eelkõige katastroofide ja õnnetuste ohvrite tuvastamiseks, kuritegude avastamiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning riigi julgeolekut ohustavate tegude uurimiseks.

- 15 Passiseaduse artiklite 3, 4a, 4b ja 65 muudatused jõustusid 20. jaanuaril 2014. Vastavalt passiseaduse artikli 3 lõikele 9, mis nende muudatustega lisati, säilitatakse sõrmejäljekujutisi üksnes passi taotlemise ja väljaandmise menetluse ajal, st kuni hetkeni, mil pass väljastatakse selle omanikule. Pärast uue passi väljastamist kustutatakse sõrmejäljekujutised. Passiseaduse artikleid 4a ja 4b kohandati nii, et need ei näe enam ette sõrmejäljekujutiste keskregistris säilitamist ega nende edastamist kolmandatele isikutele. Passiseaduse artikli 65 lõiked 1 ja 2 tunnistati kehtetuks ning asendati eespool mainitud artikli 3 lõikega 9.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

- 16 W. P. Willems, M. Roest ja L. J. A. van Luijk esitasid igaüks passitaotluse. Pädevad linnapead jätsid nende taotlused rahuldamata, sest isikud keeldusid sõrmejälgedega andmisest. H.J. Kooistra esitas Madalmaade isikutunnistuse taotluse, mis jäeti samuti rahuldamata, sest ta keeldus sõrmejälgedega andmisest ja näofoto tegemisest.
- 17 Põhikohtuasjade kaebajad keeldusid biomeetriliste andmete andmisest põhjendusel, et nende võtmine ja säilitamine riivab oluliselt nende kehalist puutumatus ja õigust eraelu kaitsele.
- 18 Põhikohtuasjade kaebajate sõnul tuleneb kõnesolev riive eeskätt nende andmete salvestamisest kolmel eri andmekandjal. Nimelt ei salvestata neid andmeid mitte üksnes passile või Madalmaade isikutunnistusele lisatud andmekandjal, vaid ka detsentraliseeritud andmebaasis. Ohtu andmete turvalisusele suurendab ka passiseaduses sätestatu, mille kohaselt koondatakse detsentraliseeritud andmebaasid aja jooksul keskandmebaasi.
- 19 Pealegi puuduvad sätted, mis näeksid selgelt ette isikud, kellel on juurdepääs biomeetriliste andmetele, mistõttu kaotavad põhikohtuasjade kaebajad kontrolli nende andmete üle.
- 20 Põhikohtuasjade kaebajad väidavad veel, et ametiasutused saavad edaspidi kasutada biomeetrilisi andmeid muul eesmärgil kui see, milleks need esitati. Eelkõige saab andmete andmebaasis säilitamist ära kasutada õigusemõistmisega seotud eesmärkidel, samuti võivad seda teha luure- ja julgeolekuteenistused. Määrusest nr 2252/2004 tulenevalt aga tohib määruse kohaldamisalas kasutada biomeetrilisi andmeid, näiteks sõrmejäljekujutisi, üksnes dokumendi ehtsuse ja dokumendi kasutaja isikusamasuse kontrollimiseks. Eespool kirjeldatud muu kasutus rikuks ka põhiõigusi.
- 21 Kuna linnapeade keeldumisotsuste peale esitatud kaebused jäeti esimeses kohtuastmes rahuldamata, esitasid põhikohtuasjade kaebajad apellatsioonkaebuse eelotsust taotlevale kohtule.
- 22 Nimetatud kohus soovib kõigepealt kohtuasjas C-447/12 teada, kas Madalmaade isikutunnistus kuulub määruse nr 2252/2004 kohaldamisalasse. Isikute vaba liikumist käsitlevast liidu õigusest nähtub selle kohta, et isikutunnistus on ühtlasi reisidokument Euroopa Liidu piires. Lisaks võimaldab isikutunnistus reisimist liidust väljapoole, st liidu kandidaatriikidesse. Ei ole ka välistatud, et määruse artikli 1 lõiget 3 saab tõlgendada nii, et mõistet „isikutunnistus” selle sätte tähenduses tuleb tõlgendada koos selles sättes kasutatud väljendiga „mille kehtivusaeg ei ületa 12 kuud”. Madalmaade isikutunnistuse kehtivusaeg on aga viis aastat.

- 23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et põhikohtuasjade lahendus sõltub sellest, kui võrd põhjendatud on alus, millele põhikohtuasjade kaebajad andmete andmisest keeldumisel tuginesid – nimelt asjaolu, et ei ole teada, millisel otstarbel võidakse passi või reisidokumendi taotlemisel kogutud andmeid edaspidi kasutada.
- 24 Nimetatud kohus soovib veel teada, kas määrusest nr 2252/2004 tuleneb, et määruse rakendamisel peab seadusega, st üldkohaldatava õigusaktiga tagama, et määruse kohaselt kogutud biomeetrilisi andmeid ei kasutata muul kui määruses sätestatud eesmärgil.
- 25 Neil asjaoludel otsustas Raad van State menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule kaks eelotsuse küsimust kohtuasjades C-446/12, C-448/12 ja C-449/12 ning kolm küsimust kohtuasjas C-447/12.
- 26 Esimene küsimus kohtuasjades C-446/12, C-448/12 ja C-449/12 ning teine küsimus kohtuasjas C-447/12 puudutab määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõike 2 kehtivust. Küsimus vastab eelotsuse küsimusele kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670).
- 27 Pärast nimetatud kohtuotsuse kuulutamist võttis eelotsusetaotluse esitanud kohus eelmises punktis osutatud küsimuse tagasi.
- 28 Seevastu jäi ta kohtuasjas C-447/12 esitatud esimese küsimuse juurde, mis on sõnastatud järgmiselt:
- „Kas [määruse nr 2252/2004] artikli 1 lõiget 3 tuleb mõista nii, et seda ei kohaldata liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavatele isikutunnistustele nagu Madalmaade isikutunnistus, sõltumata nende kehtivusajast ja sõltumata võimalusest kasutada neid reisidokumentidena?”
- 29 Samuti jäi eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasjades C-446/12, C-448/12 ja C-449/12 esitatud teise küsimuse ja kohtuasjas C-447/12 esitatud kolmanda küsimuse juurde, mis on identsed ning on sõnastatud järgmiselt:
- „Kas [...] määruse [nr 2252/2004] artikli 4 lõiget 3, võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta [(edaspidi „harta”)] artikleid 7 ja 8, [4. novembril 1950 Roomas allakirjutatud Euroopa] inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 8 lõiget 2 ja direktiivi 95/46 artikli 7 punkti f koosmõjus sama direktiivi artikli 6 lõike 1 punktiga b tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse määruse rakendamiseks peavad liikmesriigid seadusega tagama, et nimetatud määruse kohaselt kogutud ja salvestatud biomeetrilisi andmeid ei koguta, töödelda ega kasutata muul otstarbel kui dokumendi väljaandmiseks?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus kohtuasjas C-447/12

- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et määrus ei kohaldu sellisele liikmesriigi poolt oma kodanikele väljastatavale isikutunnistusele nagu Madalmaade isikutunnistus, sõltumata isikutunnistuse kehtivusajast ja võimalusest kasutada seda väljaspool kõnesolevat riiki reisimisel.
- 31 Vastavalt määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõikele 3 ei kohaldata määrust liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavate isikutunnistuste suhtes või ajutiste passide ja reisidokumentide suhtes, mille kehtivusaeg ei ületa 12 kuud.
- 32 Esiteks tuleb analüüsida, kas määruse nr 2252/2004 kohaldamisala varieerub sõltuvalt isikutunnistuse kehtimisajast.

- 33 Selle kohta nähtub määruse artikli 1 lõike 3 teisest lausest, et see säte piirab määruse kohaldamisala, arvates sellest välja kahte liiki dokumendid. Arvestades seda, et need kaks dokumendiliiki on tekstis eraldatud sidesõnaga „või”, tuleb neid pidada teineteisest lahusesivaks.
- 34 Seda järeldust kinnitab asjaolu, et mitmes määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõike 3 teise lause keeleversioonis, eelkõige inglise keeles (*temporary passports and travel documents having a validity of 12 months or less*), saksa keeles (*vorläufige Pässe und Reisedokumente mit einer Gültigkeitsdauer von zwölf Monaten oder weniger*) ja hollandi keeles (*tijdelijke paspoorten en reisdocumenten die een geldigheidsduur van 12 maanden of minder hebben*), ei laiene väljendid „ajutised” ja „mille kehtivusaeg ei ületa 12 kuud” ühele eelmises punktis osutatud dokumendiliigile, nimelt liikmesriikide poolt väljastatavatele isikutunnistustele.
- 35 Seetõttu tuleb tõdeda, et väljendid „ajutised” ja „mille kehtivusaeg ei ületa 12 kuud” ei puuduta liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavaid isikutunnistusi.
- 36 Sellest järeldub, et vastavalt määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõike 3 sõnastusele ei kohaldu määrus liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavate isikutunnistuste suhtes, olgu need siis ajutised või mitte ning olenemata nende kehtivusajast.
- 37 Seda järeldust toetavad muu hulgas määruse nr 2252/2004 ettevalmistavad materjalid. Nimelt nähtub eeskätt nõukogu määruse (turvaelementide ja biomeetriliste andmete standardite kohta liikmesriikide väljastatavates passides ja reisidokumentides) ettepaneku (nõukogu 26. juuli 2004. aasta dokument nr 11489/04) artikli 1 lõikest 3, et määrus on kohaldatav „passide ja reisidokumentide suhtes, mille kehtivusaeg on vähemalt 12 kuud. Määrust ei kohaldata liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavate isikutunnistuste suhtes”.
- 38 Teiseks tuleb analüüsida, kas asjaolu, et sellist isikutunnistust nagu Madalmaade isikutunnistus saab kasutada liidu piires ja teatavatesse kolmandatesse riikidesse reisimisel, võib tingida sellise isikutunnistuse kuulumise määruse nr 2252/2004 kohaldamisalasse.
- 39 Seoses sellega olgu märgitud, et mõistagi võib selline isikutunnistus nagu Madalmaade isikutunnistus täita selle kasutaja isikusamasuse tuvastamise funktsiooni kolmandas riigis, kes on sõlminud asjasepuutuva liikmesriigiga kahepoolse lepingu, samuti liikmesriigist liikmesriiki reisimisel kooskõlas direktiivi 2004/38 artiklitega 4 ja 5.
- 40 Määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõike 3 teise lause sõnastusest – kui tõlgendada seda käesoleva otsuse punktides 32–37 esitatud kaalutlusi arvesse võttes – tuleneb siiski, et liidu seadusandja on otsustanud sõnaselgelt jätta liikmesriikide poolt oma kodanikele väljastatavad isikutunnistused määruse kohaldamisalast välja.
- 41 Järelikult asjaolu, et sellist isikutunnistust nagu Madalmaade isikutunnistus saab kasutada reisimisel liidu piires ja teatavatesse kolmandatesse riikidesse, ei tingi sellise isikutunnistuse kuulumist määruse nr 2252/2004 kohaldamisalasse.
- 42 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes peab esitatud küsimusele vastama, et määruse nr 2252/2004 artikli 1 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et määrus ei kohaldu sellisele liikmesriigi poolt oma kodanikele väljastatavale isikutunnistusele nagu Madalmaade isikutunnistus, sõltumata isikutunnistuse kehtivusajast ja võimalusest kasutada seda väljaspool kõnesolevat riiki reisimisel.

Teine küsimus kohtuasjades C-446/12, C-448/12 ja C-449/12 ning kolmas küsimus kohtuasjas C-447/12

- 43 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 2252/2004 artikli 4 lõiget 3 koostoimes direktiivi 95/46 artiklitega 6 ja 7 ning harta artiklitega 7 ja 8 tuleb tõlgendada nii, et see kohustab liikmesriike tagama, et nimetatud määruse kohaselt kogutud ja salvestatud biomeetrilisi andmeid ei koguta, töödelda ega kasutata muul otstarbel kui passi või reisidokumentide väljaandmiseks.
- 44 Seoses sellega olgu kõigepealt märgitud, et arvestades vastust esimesele küsimusele kohtuasjas C-447/12, on kõnesolevaid küsimusi vaja analüüsida ainult seoses kohtuasjadega C-446/12, C-448/12 ja C-449/12.
- 45 Määruse nr 2252/2004 artikli 4 lõige 3 nõuab, et biomeetrilisi andmeid „kogutakse” ja need „salvestatakse” passide ja reisidokumentide andmekandjale nende dokumentide väljastamise eesmärgil. Andmete „kasutamise” kohta näeb mainitud säte ette, et määruse kohaldamisel kasutatakse neid üksnes passi ehtsuse kontrollimiseks või kasutaja isikusamasuse kontrollimiseks, kui passi või muu reisidokumentide esitamine on seadusega nõutav.
- 46 Euroopa Kohus on kohtuotsuses Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670) juba otsustanud, et biomeetriliste andmete kasutamine ja säilitamine määruse artikli 4 lõikes 3 täpsustatud eesmärkidel peab vastama harta artiklite 7 ja 8 nõuetele.
- 47 Igasuguse muu andmete kasutamise ja säilitamise kohta nähtub määruse nr 2252/2004 artikli 4 lõikest 3 – mis käsitleb üksnes andmete kasutamist „määruse kohaldamisel” – koostoimes määrust nr 2252/2004 muutnud määruse nr 444/2009 põhjendusega 5, et niisugust muud andmete kasutamist ja säilitamist määrus nr 2252/2004 ei reguleeri. Mainitud põhjenduses on nimelt kirjas, et määruse nr 2252/2004 kohaldamine ei piira andmete liikmesriigi siseriikliku õiguse kohast mis tahes muud kasutamist või salvestamist ning sama määrusega ei nähta ette õiguslikku alust nende andmete salvestamiseks mõeldud andmebaaside loomiseks või pidamiseks liikmesriikides, sest seda reguleerib rangelt siseriiklik õigus.
- 48 Muu hulgas järeldub sellest, et määrus nr 2252/2004 ei kohusta liikmesriiki oma õigusaktidega tagama, et see liikmesriik ei kasuta ega säilita biomeetrilisi andmeid muul eesmärgil kui määruse artikli 4 lõikes 3 ette nähtud eesmärgid (vt selle kohta kohtuotsus Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, punkt 61).
- 49 Harta artiklite 7 ja 8 kohta nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et hartaga tagatud põhiõigusi tuleb kaitsta siis, kui siseriiklik õigusnorm kuulub liidu õiguse kohaldamisalasse. Teisisõnu tähendab liidu õiguse kohaldatavus seda, et kohaldatavad on ka hartaga tagatud põhiõigused (kohtuotsused Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punktid 20 ja 22, ning Texdata Software, C-418/11, EU:C:2013:588, punktid 71–73).
- 50 Arvestades seda, et käesolevas asjas ei ole määrus nr 2252/2004 kohaldatav, ei ole vaja kontrollida, kas biomeetriliste andmete säilitamine ja kasutamine muudel kui määruse artikli 4 lõikes 3 ette nähtud eesmärkidel on kõnesolevate harta artiklitega kooskõlas.
- 51 Eeltoodud kaalutlused ei takista siseriiklikul kohtul vajaduse korral kontrollida, kas kõik biomeetriliste andmete kasutamise ja säilitamisega seotud siseriiklikud meetmed on kooskõlas siseriikliku õigusega ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (vt selle kohta kohtuotsus Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, punkt 62).

- 52 Seoses direktiivi 95/46 artiklitega 6 ja 7 olgu märgitud, et oma eelotsuse küsimustega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendada määrust nr 2252/2004 ja üksnes seda määrust. Kuivõrd eeltoodud kaalutlustest ilmneb, et määrus ei ole antud juhul kohaldatav, ei ole vaja eraldi analüüsida, kas mainitud artiklid mõjutavad biomeetriliste andmete säilitamise ja kasutamise seonduvat siseriiklikku õigusraamistikku väljaspool määruse nr 2252/2004 kohaldamisala.
- 53 Järelikult peab esitatud küsimustele vastama, et määruse nr 2252/2004 artikli 4 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see ei kohusta liikmesriike oma õigusaktides tagama, et nimetatud määruse kohaselt kogutud ja salvestatud biomeetrilisi andmeid ei koguta, töödelda ega kasutata muul otstarbel kui passi või reisidokumendi väljaandmiseks, sest see aspekt ei kuulu määruse kohaldamisalasse.

Kohtukulud

- 54 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 444/2009, artikli 1 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et määrus ei kohaldu sellisele liikmesriigi poolt oma kodanikele väljastatavale isikutunnistusele nagu Madalmaade isikutunnistus, sõltumata isikutunnistuse kehtivusajast ja võimalusest kasutada seda väljaspool kõnesolevat riiki reisimisel.
2. Määruse nr 2252/2004, mida on muudetud määrusega nr 444/2009, artikli 4 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see ei kohusta liikmesriike oma õigusaktides tagama, et nimetatud määruse kohaselt kogutud ja salvestatud biomeetrilisi andmeid ei koguta, töödelda ega kasutata muul otstarbel kui passi või reisidokumendi väljaandmiseks, sest see aspekt ei kuulu määruse kohaldamisalasse.

Allkirjad